МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
МИКОЛАЇВСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІМЕНІ І.І.МЕЧНИКОВА
ВІННИЦЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ АГРАРНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ІНФОРМАЦІЙНО-КОМУНІКАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ
ГО «ІНСТИТУТ АНАЛІТИКИ ТА АДВОКАЦІЇ»
КОМПАНІЯ «GEEKSFORLESS», КАНАДА
ФАКУЛЬТЕТ МЕНЕДЖМЕНТУ

Кафедра економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій

МОДЕЛЮВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ В СИСТЕМІ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ

Матеріали IV Всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції

м. Миколаїв, Україна
07-08 травня 2026 р.

Миколаїв
2026

УДК 338.439.6:330.111.66
М74

Друкується за рішенням вченої ради факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету (протокол № 9 від 22.05.2026 р.).

Редакційна колегія:

Головний редактор:

ШЕБАНІН В. С. – д-р тех. наук, професор, ректор Миколаївського національного аграрного університету

Заступники головного редактора:

ШЕБАНІНА О. В. – д-р екон. наук, професор, декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету;

ТИЩЕНКО С. І. – канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету;

Відповідальний секретар:

БОГАТЄНКОВА О. Є. – старший викладач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету.

М74 **Моделювання** соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки **:** матеріали IV всеукраїнської науково-практичної інтернет-конференції, (м. Миколаїв, 07-08 травня 2026 р.). Миколаїв : МНАУ, 2026. 317 с.

УДК 338.439.6:330.111.66

У збірнику представлено виклад доповідей і повідомлень, поданих на IV Всеукраїнську науково-практичну інтернет-конференцію «Моделювання соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки». Результати можуть бути використані для подальших досліджень, формування нових наукових ідей.

Для науковців, аспірантів, здобувачів вищої освіти ЗВО та науково-дослідних установ, представників органів державного і місцевого самоврядування, а також осіб, які цікавляться проблемами соціально-економічного розвитку в системі забезпечення продовольчої безпеки.

Видається мовою оригіналу в авторській редакції. Відповідальність за зміст наукової праці несе автор. Редакція може не поділяти думку авторів.

© Миколаївський національний аграрний університет, 2026

ТЕМАТИЧНІ НАПРЯМИ КОНФЕРЕНЦІЇ:

Секція 1. Економічний розвиток територіальних громад як складова національної безпеки України.

Секція 2. Інформаційні технології у діяльності органів державної влади, органів місцевого самоврядування та суб'єктів господарювання.

Секція 3. Цифрові технології в системі продовольчої безпеки.

Секція 4. Прийняття рішень оптимізації економічних процесів розвитку територій.

Секція 5. Економіко-математичне моделювання виробничої складової забезпечення продовольчої безпеки.

ОРГКОМІТЕТ КОНФЕРЕНЦІЇ

Голова оргкомітету:

ШЕБАНІН В. С. – д-р тех. наук, професор, ректор Миколаївського національного аграрного університету.

Члени оргкомітету:

ШЕБАНІНА О.В. – д-р екон. наук, професор, декан факультету менеджменту Миколаївського національного аграрного університету;

ЛОМАЧИНСЬКА І.А. - д-р екон. наук, професор, проректор з науково-педагогічної роботи Одеського національного університету імені І. І. Мечникова;

ЗДИРКО Н.Г. - д-р екон. наук, професор, директор навчально-наукового інституту економіки і управління Вінницького національного аграрного університету;

ОСМЯЧЕНКО В.О. – д-р. екон. наук, професор, професор кафедри економіки та підприємництва Державного університету інформаційно-комунікаційних технологій, модератор освітніх проектів SAP у TG Academy;

ТИЩЕНКО С.І. – канд. пед. наук, доцент, завідувач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету;

ПАРХОМЕНКО О.Ю. – канд. фіз.-мат. наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету;

КУЧМІЙОВА Т.С. – канд. екон. наук, доцент, доцент кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету;

ЄМЕЛЬЯНОВ С.І. – PhD, старший викладач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету;

ХИЛЬКО І.І. – старший викладач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету;

КІНДЗЕРСЬКИЙ В.В. – провідний бізнес аналітик, ГО «Інститут аналітики та адвокації»;

КОЛОМІЄЦЬ А.М. – WEB-розробник, Компанія «Geeksforless», Канада.

Відповідальний секретар:

БОГАТЄНКОВА О. Є. – старший викладач кафедри економічної кібернетики, комп'ютерних наук та інформаційних технологій Миколаївського національного аграрного університету.

ЗМІСТ

СЕКЦІЯ 1. ЕКОНОМІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК СКЛАДОВА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 12
Chaika T. O. ECONOMIC ASPECTS OF SOIL RESTORATION MODELING IN WAR-AFFECTED TERRITORIAL COMMUNITIES 12
Башинська Ю. І. АСПЕКТИ ЕКОЛОГІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 15
Беззубко Л. В., Беззубко Б. І. ТЕРИТОРІАЛЬНІ ГРОМАДИ: НОВІ ЗАВДАННЯ І МОЖЛИВОСТІ ЇХ ВИРІШЕННЯ 17
Бержанір А. Л. СОЦІАЛЬНА СПРЯМОВАНІСТЬ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 19
Білецька І. М., Яблонь В. Д. МОДЕРНІЗАЦІЯ СИСТЕМ КОРПОРАТИВНОГО УПРАВЛІННЯ ЯК ЧИННИКИ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 21
Божик В. Р. ОСОБЛИВОСТІ АДАПТИВНОГО УПРАВЛІННЯ МАЛИМИ ПІДПРИЄМСТВАМИ ТА ЙОГО ВПЛИВ НА НАЦІОНАЛЬНУ БЕЗПЕКУ 24
Бортнік Н. В., Кузьмич С. С., Марчук В. С. ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЯ ВЛАДИ ТА СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ ЛЮДСЬКИМИ РЕСУРСАМИ: ВЗАЄМОЗАЛЕЖНІСТЬ У КОНТЕКСТІ СТИМУЛЮВАННЯ ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 26
Булах І. І. ЕКОНОМІЧНИЙ ПОТЕНЦІАЛ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД ЯК ЧИННИК ПРОДОВОЛЬЧОЇ ТА НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 28
Вінницька О. А. ПРОЗОРІСТЬ БЮДЖЕТІВ ГРОМАД ЧЕРЕЗ «Є-DATA» ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 31
Власюк О. С., Березівський Я. П. ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ 33
Дров'яніков М. Р., Самарічева Т. А. СПІВВІДНОШЕННЯ ВЛАСНИХ ДОХОДІВ І МІЖБЮДЖЕТНИХ ТРАНСФЕРТІВ МІСЦЕВИХ БЮДЖЕТІВ ЯК ІНДИКАТОР ФІНАНСОВОЇ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 36
Заяць О. Р. ЛІДЕРСТВО В ОРГАНАХ МІСЦЕВОГО САМОВРЯДУВАННЯ ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 38
Коваленко В. В. РОЛЬ ІНДУСТРІАЛЬНИХ ПАРКІВ У ЗМІЦНЕННІ ПРОДОВОЛЬЧОЇ БЕЗПЕКИ НАЦІОНАЛЬНОЇ ЕКОНОМІКИ 41
Кравчук Н. О., Михальчук В. В., Кравець В. М. ПУБЛІЧНО-ПРИВАТНЕ ПАРТНЕРСТВО ТА РОЗВИТОК МАЛОГО І СЕРЕДНЬОГО БІЗНЕСУ ЯК ІНСТРУМЕНТИ СОЦІАЛЬНО-ЕКОНОМІЧНОГО РОЗВИТКУ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД 43
Лупак Р. Л. ІДЕНТИФІКАЦІЯ РЕАЛІЗОВАНИХ ТА ПОТЕНЦІЙНИХ ЗАГРОЗ СОЦІАЛЬНІЙ БЕЗПЕЦІ ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД УКРАЇНИ В УМОВАХ ЕКЗИСТЕНЦІЙНИХ ВИКЛИКІВ 45
Мироненко М. А. РОЗВИТОК ІНФОРМАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ НА БАЗІ ШТУЧНОГО ІНТЕЛЕКТУ ЯК ГОЛОВНИЙ ТРЕНД СУЧАСНОЇ ЕКОНОМІКИ 48

Вінницька О. А.,
канд. екон. наук, доцент,
доцент кафедри фінансів,
банківської справа та страхування
Уманський національний університет
м. Умань

ПРОЗОРІСТЬ БЮДЖЕТІВ ГРОМАД ЧЕРЕЗ «Є-DATA» ЯК ЧИННИК ЕКОНОМІЧНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

У сучасних умовах трансформації економіки України та зростання безпекових викликів особливого значення набуває забезпечення економічної безпеки держави. Однією з її ключових складових є ефективне та прозоре управління публічними фінансами, зокрема на рівні територіальних громад. Саме на цьому рівні формуються передумови для сталого розвитку, підвищення добробуту населення та зміцнення фінансової стійкості держави в цілому.

Важливим інструментом забезпечення прозорості бюджетних процесів в Україні є платформа «Є-data», яка функціонує як державна інформаційно-аналітична система відкритих фінансів. Її створення є частиною реалізації державної політики цифровізації та відкритості публічного сектору, спрямованої на підвищення підзвітності органів влади та формування довіри громадян до бюджетних процесів [1].

Прозорість бюджетів територіальних громад є важливим чинником економічної безпеки, оскільки вона дозволяє мінімізувати ризики неефективного використання коштів, корупційних зловживань та фінансових втрат [3]. У цьому контексті платформа «Є-data» виконує не лише інформаційну, але й превентивну функцію, створюючи умови для постійного моніторингу фінансових операцій та підвищення дисципліни у сфері публічних фінансів.

Особливе значення має інтеграція платформи «Є-data» з системою електронних закупівель ProZorro, що забезпечує комплексну прозорість фінансових потоків. Такий підхід дозволяє відстежувати повний цикл використання бюджетних коштів – від планування закупівлі до фактичної оплати. У результаті знижується рівень інформаційної асиметрії та посилюється контроль за ефективністю витрачання ресурсів [3].

Функціональна структура платформи «Є-data» включає низку модулів, які мають безпосереднє значення для забезпечення прозорості бюджетів громад. Зокрема, модуль Open Budget надає інформацію про планування та виконання бюджетів, що дозволяє оцінювати відповідність між затвердженими показниками та фактичними витратами. Це є важливим інструментом для виявлення відхилень та підвищення ефективності бюджетного планування.

Модуль Spending забезпечує доступ до детальної інформації про транзакції з використанням публічних коштів. Для територіальних громад це означає можливість відкритого контролю за витратами місцевих бюджетів, що значно знижує ризики нецільового використання ресурсів. В умовах децентралізації це

набуває особливого значення, оскільки громади отримали більшу фінансову автономію.

Аналітичний інструмент Boost-аналіз відкриває можливості для порівняльного оцінювання фінансової ефективності громад. Завдяки цьому органи місцевого самоврядування можуть здійснювати бенчмаркінг, визначати сильні та слабкі сторони фінансового управління та приймати обґрунтовані управлінські рішення. Це сприяє підвищенню конкурентоспроможності територіальних громад та їх фінансової спроможності [4].

Важливим інструментом підвищення доступності бюджетної інформації є «Віджет бюджету», який дозволяє інтегрувати ключові фінансові показники безпосередньо на офіційні вебресурси громад. Це сприяє підвищенню рівня фінансової грамотності населення та активізації участі громадян у процесах контролю за використанням бюджетних коштів.

Аналіз функціонування платформи «Є-data» свідчить про перехід від формальної відкритості даних до їх практичного використання. Якщо раніше прозорість обмежувалася лише оприлюдненням інформації, то сьогодні вона передбачає створення зручних інструментів для її аналізу та інтерпретації. Це є важливим кроком у напрямі формування ефективної системи публічного фінансового управління.

З точки зору економічної безпеки, прозорість бюджетів громад сприяє підвищенню ефективності використання ресурсів, зменшенню фінансових ризиків та зміцненню фінансової дисципліни. Вона також створює передумови для залучення інвестицій, оскільки відкритість фінансової інформації підвищує рівень довіри з боку інвесторів.

Крім того, прозорість бюджетних процесів є важливим елементом демократичного розвитку суспільства. Вона забезпечує можливість громадського контролю, сприяє формуванню активної громадянської позиції та підвищує рівень відповідальності органів влади.

Таким чином, платформа «Є-data» відіграє ключову роль у забезпеченні прозорості бюджетів територіальних громад та виступає важливим інструментом зміцнення економічної безпеки України. Її подальший розвиток має бути спрямований на вдосконалення функціональних можливостей, розширення інтеграції з іншими державними системами та підвищення зручності використання для широкого кола користувачів.

У перспективі це дозволить не лише підвищити ефективність управління публічними фінансами, але й забезпечити сталий економічний розвиток територіальних громад як важливої складової національної безпеки держави.

Список використаних джерел

1. Є-data - Платформа публічних фінансів. URL: https://edata.gov.ua/

2. Вінницька О. А., Чвертко Л. А. Діджиталізація місцевого самоврядування. Україна у світових глобалізаційних процесах: культура, економіка, суспільство: тези доповідей Міжнар. наук.-практ. конф., Київ, 23-24 березня 2023 р. / М-во освіти і науки України; Київ. ун-т культури, Київ. нац. ун-т культури і мистецтв. Київ : Вид. центр КНУКіМ, 2023, Част. 4. С. 20-23

3. Як Prozorro та Є-Data допомагало робити бюджет прозорим: дивіться у «Хроніках відкритих даних. PROZORRO ІНФОБОКС. URL: https://infobox.prozorro.org/articles/yak-prozorro-ta-ye-data-dopomagalo-robiti-byudzhet-prozorim-divitsya-u-hronikah-vidkritih-danih
4. Цифрова трансформація громад: інструменти та рішення. Всеукраїнська Асоціація ОТГ. URL: https://hromady.org/cifrova-transformaciya-gromad-instrumenti-ta-rishennya/

Власюк О. С.,
д.е.н., професор,
Національний інститут стратегічних досліджень
Березівський Я. П.,
к.е.н., доцент,
Львівський національний університет ветеринарної медицини та біотехнологій імені Степана Ґжицького

ІННОВАЦІЙНО-ТЕХНОЛОГІЧНИЙ РОЗВИТОК ТЕРИТОРІАЛЬНИХ ГРОМАД В СИСТЕМІ НАЦІОНАЛЬНОЇ БЕЗПЕКИ УКРАЇНИ

За нинішньої критично складної ситуації повномасштабної війни та формування засад повоєнного відновлення України особливої ваги набуває проблема забезпечення національної безпеки на всіх рівнях управління. Територіальні громади як базова ланка адміністративно-територіального устрою відіграють ключову роль у підтримці стійкості держави, збереженні соціально-економічної стабільності та забезпеченні життєдіяльності населення. У цьому контексті інноваційно-технологічний розвиток громад слід розглядати, по-перше, як фактор економічного зростання, а, по-друге, важливий інструмент зміцнення національної безпеки, підвищення адаптивності до кризових викликів і зниження вразливості до зовнішніх і внутрішніх загроз [1,с.118-122].

Сучасні виклики, зокрема військова агресія, кіберзагрози, енергетична нестабільність, руйнування інфраструктури та демографічні дисбаланси, зумовлюють необхідність переходу до нової моделі розвитку територіальних громад з широким впровадженням інноваційних технологій, цифровізацією управління та розвитком людського потенціалу. Саме інноваційно-технологічна складова здатна забезпечити ефективне функціонування громад навіть в умовах обмежених ресурсів і підвищених ризиків.

Інноваційно-технологічний розвиток територіальних громад доцільно розглядати як процес системного впровадження нових знань, технологій, організаційних рішень та управлінських підходів, спрямованих на підвищення ефективності використання ресурсів, якості життя населення та конкурентоспроможності територій. Йдеться безпосередньо про технологічні інновації (цифрові платформи, автоматизація, smart-рішення), але й про інституційні зміни, розвиток підприємництва, формування інноваційної екосистеми. При тому, провідними компонентами такого розвитку доцільно вважати: